

Megjelenik minden csütörtökön. — **Előfizetési ár:** egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — **Hirdetések ára:** 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a **Szent-István-Társulat** igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni

Budapest, 1882.

7. szám.

Február 16.

A két nővér.

— Románéz. —

Néne! mért nem énekelsz?
Mért vagy olyan bágyadt?
Lágy kezeddél mért fődöd el
Halavány orczádat?!

»Hogy daloljak én szegény
Gerle száraz ágon?
Még halt az én drága párom
Oda van virágom!«

Tán a harc ragadta el
Vagy a csalfa hullám?
Tán a mennykő, vagy a lázhő...
Kóros ágyra hullván?

»Ah nem a harc ölte meg,
Csalfa hab se' bántá,
Sem a dörgő, durva mennykő,
Láz heve se' bántá!«

Tán az ellen vad hada.
Rosz szilaj legények
Azt se tudván, mily derék ő?
Hánytak tört szegénynek?

»Ah nem ellenhad jöve
De szilaj legények
Tudva jól, hogy mily derék ő
Mégis tört vetének!«

»Honfi, testvér volt e had
Ez vivé halálra
Jó barátja csókkal adta
Vérét rongyos árba!«

»Tüske, ostor, rút kereszt
Volt a hűség bére,
Öt sebének csermelyéből
Folyt ki drága vére!«

Oly hű, oh kihez vala?
Kiért szállt keresztre?
Oh ha engem ily nagy ember
Oly hiven szeretne!

»Nem! nem ember volt e hős
— Földi láng kihamvad! —
Mennyvirányról, Szűz anyára
Szállt le mint a harmat!«

»S érttem, érttem halt meg ő!
Vére lelkem ára,
És e vér, mint szép rubin hullt
Rám szegény arára!«

»Lásd, azért nem zengek én
Dalt e bús világon
Csak ez egyet: lángszerelmét...
S meghalok e lángon!«

..... S. J.

A divatos sátán.

— Beszély. —

(Folytatás.)

X.

Gubacs Mártonnak első feladata volt a szegény munkás családjáról gondoskodni. Nem várta be, hogy Bálint erre őt figyelmeztesse; az öreg ugyan jól tudta, mit kell tennie. Egyik bérházában tisztességes lakást jelölt ki az öreg Lakos számára; egyszersmind ugyanőt minden kézi foglalkozás s munkától felmentvén kevesebb fáradsággal összekötött hivatalba helyezte. A külvárosban lévő egyik nagyobb raktárhoz lett beosztva az öreg Lakos, mint felügyelő, mely hivatalhoz nem kellett más, mint gondos vigyázat, pontosság és jó szem. Gubacs Mártonnak, bármily egyszerű embernek látszék is, bizonyos státusférfiúi tapintata volt. Kitanulmányozta embereit, megleste azok tehetségeit és hajlamait, s azok szerint alkalmazta. Szerencséjének egyik tényezője vala, hogy minden szakmára meg tudta választani

embereit. Az öreg Lakosról jól tudta, hogy azt nagy szegénysége mellett is megsértené, ha csak alamizsnában részesíti: azért iparkodott az öreg jó embernek oly helyet adni, melyben az tovább élvezhette becsületes munkája eredményét s nem kelle pirulnia jóllétén. Az öreg Lakos boldog volt. — mert mint szegény ember, megszokta a munkát s nem képzelhetett e nélkül nyugodt életet; Gubaes Mártonnak csak arra volt gondja, hogy régi, hű embere tisztos és biztos kenyérral bírjon, kevesebb fáradsággal tarthassa el családját, — hanem azért a maga tehetsége szerint dolgozzék. Gubaes Márton uram ugyanis minden embert megbecsült, de a tétlen, henye, dologtalan embereket utálta. Előtte az emberek becsét a munkásság, szorgalom, s becsületes iparkodás határozta meg. Az öreg Lakost sem kívánta kivonni munkás foglalkozásából, ellenkezőleg meg akarta mutatni hogy leánya férjhezmenetelével számára csak a munka neve változott, a dolog nem. S éppen ezzel tette boldoggá Lakost és családját.

Mikor Bálint választásának híre futamodott a gyárban s megtudták, hogy a gazdag, mivel fiatal ezégtárs, ki a magasb körökben is ismeretes, jóvendőbelijét köztölök, az egyszerű közmunkás népből választotta, mindnyájan el voltak ragadtatva. Az idősb s régi munkások munka közben nem is beszéltek másról, mint Bálintról és Judithról. E szegény nép, mely nehéz verejtékkel kereste mindennapi kenyerét, édes elégtételt érzett sorában, látva, hogy gazdája nem csak anyagi szerencsét, de házi boldogságát is az ő körében keresi és találja föl. Az ifjabb munkások lelkesedve emlegették Bálintot, s örömtől ragyogó arccal üdvözlék, mikor közöttük megjelent. Egy sem volt közöttük, ki ne kívánta volna a legőszintébb szívből Bálint boldogságát. A szegény munkás nép ezen őszinte örömeinek érzését ismerte Bálint s annál derültebben nézett jövője elé, minél inkább érezte, hogy boldogságán mások is örülnek.

Az eljegyzés napján, mely az utóbbi találkozás után egy hóval történt, az egész gyárban szünnap volt. Megjelentek a Gubaes Márton cég összes hivatalnokai ez ünnepélyen. — de nem voltak abból a közmunkások sem kizárva. Ellenkezőleg Bálint a barátságos ebédet a gyár óriási termében rendezteté, hol a falakon nem függtek büszke ősök képei, vitézkötéses mentékben, ragyogó érdem-csillagokkal a mellükön, drága prémes-ruhákban, hanem ott lógtak a füstös falakon a fényes szerszámok, melyekből leleményes ifju legények pompás trófeumokat raktak össze. A hosszú, terített asztaloknál részt vett mindenki, a ki Gubaes Márton és fia ezégnél dolgozott. Az öreg Gubaes Márton ült az asztalfőnél, s arczán meglátszott, hogy e napot élte legszebb napjai közé számítja. Ugy érezte magát ott, mint családapa gyermekei és unokái körében. Bálint mellette ült ifju szép jegyesével. Judith gyermeket, bájos arca folyton lángpirban volt, a mint látta, hogy mindnyájok szeme rá van függesztve. A komoly irodafőnökök, pénztárnokok, ellenőrök, titkárok, irnokok nagy esőndben maradtak, hanem annál vigabbak voltak az asztalvégén a fiatal legények. Egyik a másiknak adta a szót, egyik fölköszöntés a másikat érte. A szegény emberek kitétek magukért, a hogy tudtak. Rosz eloquentia, de annál igazabb érzés. Bálint csak mosolygott, mikor látta, hogy

első legényei, kik oly ügyesen forgatják a kalapácsot, oly ügyetlenül forgatják a nyelvöket. Hanem hát így van az e világon: az ékesszólás és munka két különböző dolog. Sokan jól tudnak beszélni s nem tudnak jól tenni; mások ellenben rosszul beszélnek, de annál jobban cselekszenek.

Az ünnepélyt nem zavarta meg egyéb, mint egy levél, melyet éppen akkor kézbesítettek az öreg Gubaesnak, mikor az asztaltól fölkeltek. A gyárnok felbontá a levelet, elolvasta, s arca változatlan maradt. Ugyanazon vidám, boldog öntudat kinyomata maradt arczán, mely eddig. Félrevonta fiát, s halkán oda szólt hozzá:

— Te Bálint, levelet kaptam.

— Láttam.

— Tudod, ki irt nekem?

— Talán nem — a méltóságos ur?

— De igen is — Hétváry.

— Ugyan mit akar?

— Azt írja, hogy igen fontos közlendője van velem.

— Fontos! Alighanem elkésett velem.

— No én is azt gondolom.

— Talán megbánta, hogy olyan udvarias volt hozzám?

— Ugy látszik, de erről nem szól semmit. Azt írja, hogy okvetlen beszélnie kell velem. Alól a levele végén megemlíti, hogy Izabella már nem haragszik.

— Ugy! No hála Istennek.

— Más baja van annak.

— Én is azt hiszem, különben megfoghatlanul nagy áldozat lett volna tőle, hozzánk fordulni.

— Ennek az embernek-pénz kell.

— Csak?

— Csak pénz. Azt tartom a Hétváryaknak minden ambíciójuk ez.

— Én tudom azt; nem is kellett nekik egyéb, mint a Gubaesok pénze. Persze, nálunk a pénz annyi, mint a — gubaes.

— Nem annyi, hanem olyan! szólt az öreg gyáros hideg mosolylyal, fiára tekintvén. Nekünk ezzel az urral számolnunk kell.

— Mindenesetre.

— Egy viszony még fennáll közöttünk. Az x. utcai ház, a Hétváryak ősi háza. Nekem kedvem volna e házat megvenni.

— Nekem nincs. Valahányszor azon régi családi szoba mellett elmegyek; melyet Hétváry fentartott magának, mindig valami borzongás fog el; mintha a Hétváryak ősei kísérténe ott.

— Bohóság.

— Lehet; de lehet más is. Én tudom azon szoba történetét, mert Hétváry kisasszony egy alkalommal, midőn még fáradságot vett magának előttem őseiről feecsegni, elmondta, mi történt ott. Az egyik Hétváry leány — korában híres szépség, — hogyan, hogyan nem, rávété szemeit atyja egyik szegény patvaristájára. A patvaristának nem volt egyéb vagyona, mint egy lúdtoll a kezében s aczétkard az oldalán; mi volt a fejében, szívében, azzal a Hétváryak nem szoktak törődni. Mikor a baj már nagyobb lett, s a szülők észrevették, legott kiadtak a patvaristán s a leányt elzárták a világ elől. Éppen akkor nagy terveik voltak egy fényes össze-

köttetésre, mely a Hétyváry család kilenez-águ koronát hozand. De a leány nem tágitott, neki a patvarista kellett. Igaz, hogy a patvarista, mint ilyen semmi, s legföljebb arról ismeretes, hogy kardot viselhet oldalán s tisztíthatja principálisa eszímait: — egy kissé ur, többet hajdu, hanem ha Isten megsegéli, lehet belőle alispán. A leány kijelenté szülei előtt, hogy inkább meghal, de a grófhoz nem megy. Hétyváry Menyhért, az apa, ki még Mária Terézia udvarában is megfordult, ismert büszke, gügös főúr volt, — ki midőn látta, hogy leánya szándékát meg nem változtathatja, a végső szigorhoz fordult. Oda vezette leányát a családi ősök képeivel telt alacsony terembe, megmutatott neki minden egyes képet, elmondta, ez mi volt, mit tett, miről lett nevezetes; azután nem szólt többet, hanem ott hagyta leányát a büszke, haragos ősök társaságában. Adjanak neki azok tanácsot, ha már az apa tanácsa nem kell. S az ősök, enné meg őket a moly, rossz tanácsot adtak a szegény leánynak. Másnap a leányt halva találták a pamlagon, a mint nyitott szemeivel mereven őseire bámult. A patvaristából pedig lett esküdt, szolgabíró, alispán, — a fiából főispán, — ha van unokája, lehet belőle gróf. A Hétyváry ősöket pedig abban a családi szobában eszi a méreg, hogy úgy elhamarkodták a dolgot. Most három aranygombos, bársony-mentés képpel kevesebb van közöttük. Csak meg ne boszulják magukat.

Gubacs Márton elgondolkozott a hallottakon. Csak az utóbbi szavakra jött magához.

— Hogyan érted ezt fiam? kérde.

— Csak úgy, hogy ugyanakkor Hétyváry kisaszony azt is mondta nekem, hogy ha kedvem tartja, nyitassam föl egyszer magamnak azt a családi szobát, s nézzek erősen az ott lévő komoly ősök szemeibe, — mert a mint monda, — azok az ősök még most is hatalmasok és boszuállók.

— Ah!

— Gondolom azt értette, hogy megboszulják a hattuyprémeikre hullott kormot, a szénfüstöt, a piszkot...

— De fiam! szólt az öreg Gubacs e gúnyos megjegyzésre, legjobb lesz, ha azok a bajszos ősök megboszulják azt a piszkot, mely nem a prémes mentén, hanem a jellemén van.

S azzal nyugodtan odament munkásai közé, Bálint pedig elégtlenül néze utána. Azután jegyeséhez fordult s legkisebb gondja sem volt többé a Hétyváryakra.

XI.

Hanem ha Bálintnak legkisebb gondja sem volt többé a Hétyváryakra, annál több gondja volt rájuk az — újságíróknak.

Egyike a fiatal honboldogítóknak, az ellenzéki lapok egyikében hatalmas cikket írt az államgépezetök ellen, s igen elmésen cikkének ezen mottót választotta: »Valami rothad Dániában.«

A jámbor olvasó közönség nem érzett magában kedvet Dániába elmenni s ott szaglászni a rothadás indoka után, hanem megelégedett azzal, a mit a fiatal cikkíró felderített. A mit pedig a fiatal cikkíró felderített vagy leplezett, azzal kár volt oly nagy lármát ütni. Dobzse László vagy második Lajos király idejében is előfordultak már ilyen dolgok; azért az ország

még sem veszett el. Akkor is megtörtént, hogy nagy-későn észrevették, hogy az egyik országos nagyúr — az ország pénzével nem jól gazdálkodik. Nosza rája küldtek egy szigorú bírót, — akkor azután ketten gazdálkodtak rosszul. Látván pedig, hogy így semmire sem mennek, a státus kaszsját rendbe nem hozzák, kineveztek nagy sebtén egy háromtagú felügyelő-bizottságot. Akkor azután még nagyobb lett a baj. Elvégre ez sem vezetvén célhoz, az öt derék hazafi nyakába küldtek tíz kegyetlen más hazafit, kik szörnyen fenekedtek a korrupció ellen. Akkor egyszerre rendbe jött a dolog, mert mindnyájan elhallgattak. A jeles cikkíró ékes irályban írta meg ezen dolgokat, s hozzátette, hogy a mit állít, be fogja bizonyítani.

A cikk csunya lármát okozott. A kinek egy peták jutott a közös nyereségből, az mind kiabált, hogy elő vele, meg kell nevezni azokat a becsületes semmirevaló embereket. A cikkíró duellumra hívta föl tíz rágalmazott a tizenöt közül. Az azonban nem sajnálta magának a fáradságot, türelmet kért a publikumtól. Megadták neki. Azután elment hat vármegyébe, a hol rothadt valami, — összeszedett egy csomó levelet, szerződést és a többi. A legérdekesebbet maga Gross Jakab uram, a becsületes állambíró szolgáltatta kezéhez. A derék ember hoppon maradt a megyei vasbányákkal, — nem az ő hibája, hogy kárpótlást keresett a közvéleményben. Mikor egy csalót megesalnak, akkor az egyik csalónak teljes joga van lármázni a másik ellen.

Két hét múlva azután gyönyörködhetett a honhaza érdekes földérítésekben és leleplezésekben. A fiatal cikkíró multságát találta abban, hogy közszemlére kirakja az állam szennyeseit. El volt mondva, hogy miképen gazdálkodnak bizonyos emberek az országban: le volt írva minden titkos szövedékével, raffinériával egy-némely államjavak kezelése; okiratokkal volt bebizonyítva, minő galádul lettek az x-megyei vasbányák Gross Jakab uram kezébe játszva; le volt írva egy magas állásu egyéniség lábtól fejig, parókájától a tyukszeméig, ki százezreket söpört be, azért hogy beregmegyei kis birtokát a vasbányák bérlete fejében eladja. Ezen derék ur nem volt ugyan megnevezve, hanem még az utolsó utca-gyerekek is tudta, hogy az senki más, — mint Hétyváry Péter.

Mikor a többiek észrevették, hogy a menykőesapás először is Hétyváry ellen van intézve, legott meghátráltak, elállottak a duellumtól s menekültek. Ki leköszönt hivataláról, ki nyugalmaztatta magát a nélkül, hogy rendjelet kért volna, — ki pedig szedte-vette sátorfáját és idejekorán elpárolgott. A csáva egyedül Hétyváry nyakában maradt.

Hétyváry, a büszke főúr, a fényes égből látta lecsapni fejére a villámot. Igazolnia kelle magát a közvélemény előtt. Meg is tette, nemesen és egyszerűen. Egy ötsoros levélben tudtul adta a világnak, hogy ő — a rágalommal nem törődik.

Ez a néhány szó felemelte a cikkíró, — az egész közvélemény egyszerre az ő pártjára állott. Hétyváry észrevette, hogy sokkal okosabban tette volna, ha hallgat. Hanem mikor ezt észrevette, már akkor késő volt. A főúri társaskör volt az első, mely Hétyváryval szerencsétlenségét érezteté. Harminezeven át volt e körnek tagja,

s most onnan egyszerűen kizárták. Hétyváry dühtől reszketve hallá ez eseményt. Most már csak magas összeköttetéseiben reménylett. Sorba járta főrangú barátait, hivatalnok-társait, ismerőseit, jó barátait, előadta ügyét, a megalázott öntudat és halálos sérelem hangján. Azok elfördultak tőle s azt mondták: »Főzted, — egyed!« Hétyváry fölment segélyért oly magasra, a minőre csak mehetett. Mindenütt lenézéssel és szájalommal fordultak el tőle. A hírlapok az alatt folytatták a botrányt. Éleztapok siettek megörökíteni vonásait, lerajzolták zaeszkóval hóna alatt, rendjelekkel — a hátán. A büszke főur kinokat állt ki, minőkről apró embereknek fogalmuk sincs. E napok a kárhozatra taníták. Bárhová fordult, gyalázatával találkozott. Nevettek rajta kávéházakban, füstös esapszékben, lebujsókban. Hiába kívánt rideg kötelessége lánczai közé menekülni: ott is elérte sorsa. Alantas hivatalnokai mintha egyszerre ki lettek volna eserélve: a régi félelmetes tisztelet, hódolat eltűnt: még a hivatalszolga is felrakta ezüst érmét mellére, midőn hozzá bement s dicekedett vele, hogy azon nem fog a rozsdá.

De Hétyváry kemény, daczos lelkét nem oly könnyen lehetett megtörni. Benne a kétségbeesés csak a gögőt nevelte. Elfőjtotta öntudatát, — elhithetni akarta magával, hogy igaztalanul, méltatlanul, gonoszul jártak el vele. S miért épen vele — mikor . . . de azon védelmet, hogy mások pizsokjával tisztítsa magát, Hétyváry el nem fogadhatta. Még egy hozzá illő, nemes lovagias védelem hátra volt; s a divatos sátán, mely körmei közt tartá, erősen nógatta, hogy ezen védelmet ragadja meg. Hívja ki a cikkirót párbajra. Vagy az őli meg őt, vagy ő őli meg ellenfelét, de meglesz az elégtétel. Neje és leánya kérelmére azonban lemondott ezen szándékáról.

Hétyváryt a következő napokban hivatalosan figyelmeztették, hogy magas állásáról mondjon le. A büszke ember széttépte az iratot; azután összeszedte a papírdarabokat és újra elolvasta. Kemény szíve összeszorult, de a dacz nem engedett. Elhatározta, hogy a mihelyt idejét látandja, nem fog késni fölmenteni magát hosszú és diesteljes szolgálatától. Egyelőre azonban Hétyváry, a főnemes nem mondand le, míg Hétyváry az államhivatalnokot a közvélemény előtt nem igazolta.

Hétyváry termei ez idő óta üresek maradtak. Nem jártak többé oda előkelő, elegáns vendégek, — hanem holmi komoly képű urak, kik habár nem voltak meghiva, mégis nagy fesztelenséggel látszottak ott mozogni. Egyik a másíknak adta a kilincset, s nagyon különböző arczkifejezésekkel jelentek meg, de ugyanegy kifejezéssel: hosszuorral mentek tova. A hitelezők, uzsorások, pénzkupeczek voltak, soha nem látott alakok, kikről nem hinné az ember, hogy oly főurat, minő Hétyváry, személyesen ismernek: kik mint az utálatos hullaférgek, ezrével másznak elő, midőn az áldozat elesett, s csak ugy meredeznek egymásra, mikor észreveszik, hogy mennyien vannak. Mikor egy ilyen urnak veszett hírét költik, a hullaférgek mind megijednek, sietnek menteni, elvinni, a mit még lehet; elvinnék még a lelkét is, — de azt rendesen eleve már bíróilag lefoglalta a divatos sátán maga számára.

Mindinkább inogni érezte maga alatt a földet Hétyváry. Többször állott már szemben nagy anyagi

esapásokkal, s nem rendült meg, mert fényes neve, magas állása s a köztisztelet, melyben részesült, erkölcsi erőt adtak neki. Erősen meg volt, győződve hogy ő — becsületes ember, kihez senki sem férhet. De a divatos sátán, melynek korán rabja lőn, rávezette azon veszedelmes lejtőre, melyről nagyot lehet esni s csak midőn leesett valaki, akkor érzi, hogy nini, hiányzik valami. Valami, a mi eddig sem volt, de nem érezte hiányát. Ez a valami pedig a — becsület. Nem birni becsülettel, ez nagyon közönséges dolog a mai világban, de érezni, hogy az embernek nincs becsülete, ez már legalább is kellemetlen. Hétyváry érezte ezt, mikor leesett. Más szegény ember, ha elvesztette vagyonát, pénzét, vigasztalhatja magát, ha megmaradt tiszta neve, becsülete; de a hol pénz és becsület egyszerre vész el, — az már nagy szerencsétlenség.

Hétyváry eltávolította családját a fővárosból. Több oka volt erre. Az ő szegyenét családja is örökölte. Először is Cserváry Alfréd vett érzékeny bucsut Izabellától s örült, hogy ép bőrrel megszabadulhatott a sülyedő hajóról. A jeles, mívelt fiatal ember a retek-utczában póruljárván, jelenleg a répa-utczában folytatja nemes időtöltéseit s daczára annak, hogy ott hagyta Izabellát, tökéletes finom gavallérnak tartatik, s az előkelő körökben szívesen látott vendég, Hétyváry egyedül maradt. Pedig ily állapotban veszedelmes a magány. A büszke főur lassankint fogyni érezte hideg gögjét; nem ment többé hivatalába, került minden nyílt helyet, társaságot, elzárkózott. Kinos gyötrelmek között töltötte napjait. Törte fejét, miképen, mi módon lehetne megmentenie magát. Az a sátán, mely eddig vezette, ott állt most is mellette és sugott fülébe rémletes dolgokat. Hétyváryt a hideg borzongatta, midőn az utolsó mentő eszközzel gondolkozott. Pedig nincs egyéb hátra. A gyalázatot le kell mosnia bármily áron, vérrel vagy pénzzel.

Ah, ha volna pénze, vagyona: nem, csak hitele volna! Egyszerre vették el mindenét, mégis mindent visszaszereshetne. Mibe kerülne Gross Jakab uramat megfizetni, hogy hazudtolja meg a közvéleményben elterjedt oesmány híreket. Azt Gross Jakab megteheti s a milyen derék, becsületes ember, nehány ezer forint kárpótlásért meg is teszi. Hétyváry ezen utolsó eszmét ragadta meg, mint a vízbeülő a szalmaszálát. Ez, ha meg nem menti is egészen, legalább eltakarja sebeit. Akkor azután büszkén visszavonulhat és játszhatja a megsértettet. Csöndben, elvonultan fog élni családjának, szerényen és becsületesen. Lemond minden fényűzésről, gazdálkodni fog, s lesz egyszerű honpolgár. Mintha a polgárok azokból állanának, kiknek becsülete elrongyolódott.

Kár, hogy az ilyen szép szándékok rendesen akkor jelentkeznek, mikor már késő van. Sok ember csak akkor látja, mily jó, mily édes a tiszta öntudat, mikor már elvesztette, s azt hiszi, hogy a pizsokos öntudat teljesen helyén van oda lent a polgári elemben.

Hétyváry tehát még ezt az egy lépést akarta megkísérteni. Ha ez sem sikerül, — akkor . . . jöjjön a minék jönnie kell.

(Vége következik.)

TÁRCZA.

VI. Pius pápa látogatása Bécsben.

(Vége.)

Áldás-osztás alatt a skót téren fölállított granátos-osztály üdvözlést tett, a bástyán levő ágyuk pedig egyszer elsültettek.

A felolvasott bucsú után a szent atya rövid ideig még az erkélyen maradt, és midőn visszavonulásra fölkelt, a sohajtozó és őt éltető népre könyező szemekkel még egyszer szeretetteljesen adá apostoli áldását.

Visszavonulva termébe, egy negyedórán túl beszélgetett a bibornokokkal és segédkező püspökökkel; azután engemet is behívatott, s midőn beléptem, az ablakból, hol Hrczau bibornokkal hosszan beszélgetett, hozzám jött, s a legkegyteljesebben köszönetet mondott az általam lakott házban tett czélszerű intézkedésekért. Én pedig legalázatosb hálám kifejezéseül a rendkívüli szerencséért, melyben az egész hadi palota részesült, kezet csókoltam neki. Erre a muntius ő Szentségének bemutatá idősebb fiamat, kit különös áldásban részesített, és őt kéz- s lábsókra bocsátotta.

Erre a menet ismét lefelé indult, miközben őt ismét a hintőig kísértem, hol kezemet megfogta és megszorította s a legkegyteljesebben köszönetet mondott.

Közben a nép már kissé oszladozott. A menet granátosok sorfala közt az uri-utcán át vonult vissza a császári Burgba. A menetet kísérő népet 48.000-re tehetni; de ha összeveszszük mind a népet, mely a sz. István templomban és körüle, ugyszintén az utcákon és téreken szorongott, a merre a menet haladt, a részvevőknek számát bizton 200.000-re tehetni.

Ápril 1-sejtől 7-ikig, mint a mely utóbbi nap a bucsú utolsó napja volt, e tartományból és a birodalom távolabb részeiből, u. m. Felső-Ausztriából, Tirolból, Cseh-, Morvaországól, Sziléziából, Magyarországból sat. a fölötté kedvezőtlen idő daczára, számtalan ember érkezett, hogy a pápai áldásokban és különösen az általa engedett teljes bucsúban részesüljenek. A szent atya erkélyéről, mely állandóan gazdagon föl vala díszítve, naponként 3—4-szer 20—30 ezer embernek osztá áldását. A nyolcz napon át legalább is 70—80.000 ember áldozott. Nem csak a belvárosban, hanem a külvárosokban is számtalan padlás, felszer, istálló, a fővárosba özönlöttek által volt igénybevétel. Lehetetlen a tömegtelen népek a szent atya iránti hódolatteljes tiszteletét a valószínűleg teljesen megfelelőleg leírni. Valahányszor a szent atya áldásra emelte föl kezét, a nép a legnagyobb áhitattal kiáltá: »Ah, szentséges atyánk, adja reánk áldását!« A legnagyobb esőben, sárban térdre borultak, s miután az áldást vették, azt könyvek, sóhajok közt köszönék meg, és sietve eltávoztak, hogy más odaözönlő sok ezer ájtatoskodónak engedjenek helyet a szélesfalu bástyán, Bellarián és a várkapu körüli téren. A nagy sokaság oly ájtatosságra hangoltaték, hogy sokan, kik 15—20 éven át nem gyóntak, siettek a penitencziatartás szentségéhez járulni, több máshitű szent vallásunkra tért át, szóval a keresztény kath. vallás, mely a kezdő elnyomatás alatt tekintélyből veszteni kezdett, ismét régi fényét kezdé visszanyerni. Én Istenem! tartsd meg a szívekben a szent érzelmet, és hiúsítsd meg a gúnyolók törekvéseit!

Noha a bucsu napjai elmúltak, mégis naponként sok ezer ember jelent meg, egy-egy napon 4—6-szor, hogy a pápa áldásában részesüljön. Az idegenek száma szinte hihetetlennek látszik. Naponként minden rangból jóformán 60—100.000 ember gyülekezett össze a csász. vár körül. Ő Szentsége elutazása előtti

napon oly nagy volt a tolongás, hogy három ember agyonnyomatott.

20-ikán ő Szentsége consistoriumot tartott, melyben a passzau herceg-püspök és Magyarország herceg-primása bibornoki kalapot nyertek. Miként ment végbe a sz. atya latin beszéde, a mellékleten olvasható ¹⁾ A császár ő Felsége nagyon meg volt elégedve; a beszédet németre fordíttatta, és nekem meghagyta, hogy mindjárt 21-ikén az összes főparancsnokságokhoz és ezredkekhez példányokat küldjek.

22-ikén volt azon reám nézve nagyon érzékeny nap, midőn reggel fél nyolcz óraker a szent atya ő Felsége kíséretében Bécsből Münchenbe utazott; és távozását annál inkább fájlalták mindazok, kik legmagasztosabb erőnyeit, jóságát, tündöklő élet-szentségét látni és méltányolni szerencsések valának, — mivel a kereszténységnek ezen feje nem érthette el azt, mit kieszközölni a leggyorsabban remélt. Ennek szomorú részleteit előadni nem hozzám tartozik: csak annyit szabad mondanom, hogy az e miatt érzett fájdalom halálomig fog szívemben megmaradni.

Midőn ő Szentsége hintájához ment, az udvarnál jelen volt főnemesség, miniszterek, püspökök és bibornokok, továbbá Miksa főherceg léptek elő. Miután e bucsuzók a hintóhoz értek, sorfal képeztetett, a császár ment a pápa elé, ki jobbra és balra kezeit csókra nyújtotta. Mikor ő Szentsége hozzám érkezik, és épen a tulsó oldalon egyik püspöknek kézsókra nyújtotta jobbját, azonnal hozzám fordulva, nem csak kezét csókra nyújtotta, hanem előttem meg is állott, s kezemet tartotta s leggyengédebben mondá: »Quest' ora mi rincresco per voi altri« (most sajnállak titeket.)

Ő Szentsége első állomása volt Molk: 23-ikán St. Flórián, 24-ikén Linczen keresztül Riedig ment, a meddig mint határhelyig ő Szentségét gr. Cobenzl állami alkanczellár kísérte.

A szent atya igen drága emlékeket és sok készpénzt osztogatott ki Bécsben. Gróf Rosenberg főkamárás, gr. Dietrichstein főlovászmester, gr. St. Julien főkonyhamester, gr. Cobenzl állami alkanczellár egyenkint aranyba foglalt lapos-lazsuli-olvasót és gyémántokkal befoglalt aranyérmét kaptak; főként az első és utolsó vált ki, s mindenik 5000 forintra becsültetett. Az udvari tisztiek, kik ő Szentsége mellett szolgálatban voltak, kik gyémántokkal körülvett érmét vagy ereklyét 100 darab arany értékben, azonfölül néhány száz db aranyat kaptak; végre a konyha- és cseléd-személyzetnek 5000 db aranyat osztott ki.

Vizont a császár ő Felsége a szent atya kíséretében volt főpapokat, mint Marucci konstantinápolyi patriárkát, Contessini érseket, a gyóntató atyát és a házi orvost értékes gyűrűkkel, burnót-szelenczékkel, a cseléd-személyzetet bizonyos számú aranyokkal ajándékozta meg. A pápai kamarásnak, ki egyszersmind császári kamarásnak nevezetett ki, a kulcs átadása mellett élethossziglan 1000 frtnyi évdíj biztosított azon kikötéssel, hogy különös hűséggel gondot fordítson ő Szentsége egészségére (mely ő Szentségének nagyon szíven fektűt.)

Ellenben ő Szentsége a mellkeresztet, melylyel ő Felsége meg akará ajándékozni (némelyek 2000 frtra becsülték,) ugy szintén az arany-evőeszközöket, és az unokájának gr. Braschi Oresztnak szánt diplomát köszönettel visszautasította. Ő Szentsége mindig saját arany uti evőeszközöket használta, naponként egyszer 5 óraker étkezett, saját szakácsa által főzetett, s az ételek száma soha sem volt több 5—6-nál. Étkezés után, olasz szokás szerint, rövid pihenés volt, ez után esteli áldás, melyet a naponként összegyülekezett sok ezer emberre adott. Tíz óra felé ő Szentsége

¹⁾ E mellékelt a napló-könyvből hiányzik.

visszavonult. Tizenkettő felé fölkelt és kettőig imádkozott vagy olvasott, mire ismét reggeli 6 óráig nyugodott.

Ő Felsege elkísérte a szent atyát Mariabrunnig. Itt leszállva, a templomba vonultak, ott mindketten a kegyelemkép előtti térdelőre boesátkozva, néhány percig imádkoztak, s kivonulva, a főajtóban a leggyöngédebben elbucusztak egymástól. ¹⁾

Ezen a napon ő felsege a magyar udvari kancellárhoz leiratot küldött, ebben egy másik, a herceg-primás részére drága-kövekkel ékített rendcsillaggal és keresztrel; amaz a hg-primás, a másik a kalocsei érsek, Patachich gróf számára. A két levél másolata ide mellékeltek, ²⁾ melyekből kitűnik, hogy ő felsege a sz. István-rend nagykeresztjét az egri püspöknek is szánta; de csak neki előadott okokból kiadatását megtiltotta.

A mindkét levélben tett kegyteljes nyilatkozatok, és ő Felsegének hallatlan kegyessége, hogy a csillagot és keresztet, melyeket maga viselt, a két érseknek adta, teljes mértékben bizonyítanak a legfelsőbb megelégedés mellett, melylyel a fejedelem a két egyházfő tapintatos magatartását méltányolta. A csillag 25,000, a Sz. István keresztje 1500 forintra becsültetett; de azoknak legnagyobb becsé, mint említettük, abban állott, hogy azok ő Felsege sajátjai valának.

Közlő Füßy.

A kávéról.

(Vége.)

Mint sok egyéb dolog úgy a kávéivás eredete is ismeretlen. Az arabok következőleg beszélnek el. Boldog Arabiában élt egy szegény dervis. Egy nyomorult kunyhó képezte lakását s néhány kecskéből állott minden gazdagsága. Ezen állatokra fordította egész gondját, ezek voltak egyetlen társalkodói s ezért hamar feltűnt neki, hogy a kecskék, a legelőről hazatérve, olykor rendkívül élénkek és vigak voltak. Meg akarván tudni ennek okát, egy napon követte őket a legelőre s nagy bámulatára észrevette, hogy a kecskék azonnal vigak lettek, mihelyt egy bizonyos fa leveléből, virágaiból s gyümölcseiből ettek. Ő is megkísérelte önmagán ezek hatását: arról persze, hogy miként készítette ezen gyümölcsökből az ismeretes italt, az oly kedvelté lett kávé, hallgat a mese. Azt azonban említi, hogy a dervis a kávé élvezése után oly rendkívül élénk lett, hogy dervis társainál gyanut kellett, hogy talán bort ivott, mi a muzulmanoknak tiltva van. Dervisünk igazolta magát ezen gyanu ellen, közölvén társaival fölfedezését, kik ennek nagyon megörültek, mert a kávéban kitűnő szert találtak arra nézve, hogy éjjeli imádkozásaik alatt ébren maradhassanak.

Egy arab kézirat a kávé általános használatát a 15-ik század közepére teszi. A kézirat a párisi könyvtárban őriztetik. Ebben írja Schehabeddin, hogy a kávéivást Gemaledin, adeni mufti kezdte és honosította meg Arabiában. A kézirat a hedsra 9. századából ered es Gemaledin a hedsra 857. évében, a mi időszámításunk szerint 1459-ben halt meg.

A kávé csakhamar kedvelté lett, de elterjedésének nem egy akadály állt utjába: sőt voltak idők, midőn ezen általánosan kedvelt italnak ellenségei támadtak, mi több, még nyilvános zavargásokra is adott a kávé alkalmat. Az első ilyenén vihar 1511-ben támadt ellene, midőn új emir érkezett Mekkába, ki a kávé nem ismerte és a földvidító és hevítő italban részegítő anya-

¹⁾ A naplónak a szent atyára vonatkozó része ezzel be van fejezve; megtoldjuk azt még egy kis részszel, mely szintén egyháztörténeti becsesel bír.

²⁾ A naplókönyvből szintén hiányzik.

got vélt látni, mely a próféta tanítása szerint mint a bor eltöltendő. Törvénytudókat és orvosokat hitt tehát egybe, hogy határozzanak a kávé fölött. A vita hevében a kávé egyik ellensége azt állította, hogy a kávéból oly részeg lett, mint a bortól. Ez által elárulta, hogy daczára a próféta tilalmának, az utóbbiból ivott, minél fogva hotbüntetést kellett kiállania. Minthogy eredményre nem tudtak jutni, végre a szultánhoz fordultak, hogy döntsön az ügyben. A szultán, ki szenvedélyes kávéivó volt, azt felelte, hogy orvosai és irástudói a kávé megengedett és egészséges italnak nyilvánították, melyet minden igaz muzulman bátran élvezhet. A mekkai törvénytudók és orvosok tehát az emirrel együtt valamennyien — szamarak.

Hasonló támadásokat intéztek később Kairóban is a kávé ellen. Egy dervis 1525-ben hevesen kikelt a kávé élvezése ellen s valóban sikerült is hallgatóit annyira fölizgatni, hogy a mecsetből a kávéházakba rohantak, a csészéket és asztalokat összetörték s a kávézókat bántalmazták. Az izgatottság csak akkor állott helyre, midőn a város összes orvosai és tudósai kijelentették, hogy a kávé nem csak nem ártalmas, hanem inkább egészséges és hasznos ital. 1534-ben ugyanott hasonló eset adta elő magát, s ez alkalommal újra a kávé hívei győztek, mely győzelmek természetesen nem kis mérvben előmozdították a kávé elterjedését. Így jutott el a kávé a tizenhatodik század végén Aleppóból és Damaskusból Konstantinápolyba és a tizenhatodik század közepén Európa többi részébe is. 1660-ban néhány kereskedő Aleppóból visszatérve, kávé t vitt magával Marseillebe s mint ritkaságot mutogatta; 1671-ben nyitották ott az első kávéházat. Azonban itt is erős küzdelmeket kellett a kávénak kiállania. A marseillei orvosok nyugtalanok lettek gyors elterjedése miatt, mert ártalmasnak tartották s ezért gyűlést hívtak egybe a város házába, a többség azonban a kávé mellett döntött. Londonban szintén egy smyrnai kereskedő honosította meg a kávé, habár akaratlanul. Egy görög lányt vitt magával Londonba, hogy ez naponként kávé főzzön számára, a lány azonban férjhez ment egy angolhoz, s az új házaspár kávéházat nyitott 1652-ben. Husz évvel később, 1672-ben a párisiak is megismerkedtek a kávéval, mire különösen IV. Mohammed szultán követének hosszabb ideig való ott tartózkodása szolgáltatott alkalmat, ki az udvarral megkedveltette az italt.

A kávéivás elterjedésével karöltve járt a kávé termelése is. Valamint Arabiában egyre nagyobb gondot fordítottak a kávétenyésztésre (a múlt század közepéig még az összes kávészükséglet, évenként mintegy 12 millió font, onnan fedeztetett) úgy lassankint átültették más országokba is. A hollandiak elvitték Jáva szigetére, a francziák Martiniquebe s onnan elterjedt Domingóba és Nyugat-Indiába, melyekhez később Brazília is csatlakozott. Jelenleg a kávé fogyasztását Európában körülbelül háromszáz millió fontra tehetni: az összes fogyasztás négy-öt-százmillió fontra rug.

Így hódította a meg a kávé a világot. Jelenleg mindenütt szívesen látott vendég vagyis inkább bizalmas házi barát, ki mindennap fölkeresi a családot úgy, mint az egyes embert. Sőt vannak sokan, kik egy csésze kávé többre becsülnék akár egy jó ebédnél, s különösen a nőnem nagy tisztelője a kávénak. Nagy városokban különösen nem egy szegény nő csupán kávéval táplálja magát; ez képezi reggelijét, ebédjét és vacsoráját. De a kávé nagy szerepet játszik mint a társas élet közvetítője is, miről a kávéénikék délutáni kávéfarsaságai tehetnek tanúságot. A kávénak ugyan veszedelmes ellensége támadt a theában, de hogy azt valaha teljesen kiszorítsa jogaiból, alig hihető. H—d.

RÖVID HIREK.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsege a szegedi ág. hitv. ev. egyházközségnek, temploma és egyházi épületei felállítására, 300 frtot, a szerencsi r. kath. templom és paplak helyreállítására 200 frtot adományozott magánpénztárából.

* **Haynald Lajos bibornok,** kalocsai érsek úr ő eminenciája közelebb a hírlapírók nyugdíjintézetének 50 frtot, a gyógyszerészeti egyletnek 10 frtot, az orsz. középisk. tanáregyletnek 100 frtot, a budapesti román ifjúság segélyegyletnek 20 frtot, a szabadkai gymn. könyvtárnak 10 frtot, a budapesti bölcsőde-egyletnek 20 frtot, a szabadkai nőegyletnek 20 frtot, az újpesti templomra 10 frtot, salföldi (Zala m.) templom- és iskolaépítésre 10 frtot, a kalocsai nőegyletnek 25 frtot méltóztatott adományozni.

* **A budai kir. várlakbéli lelkészet.** Ő császári és apostoli királyi Felsege, f. évi február hó 5-én kelt legf. elhatározásával, a csehországi veres csillagos kereszt-es-rendet a budai kir. várlakbéli lelkészet ellátási kötelezettsége alól, valamint a sz. Zsigmondról nevezett prépostságtól és a sz. István király jobbánák őrzésétől kegyelemből felmenteni, és egyszersmind legk. elrendelni méltóztatott, hogy a nevezett plébániára s vele együtt szent István király jobbánák őreivé, ezental csak magyar honpolgárok kik a magyar világi clerus tagjai, hozassanak a mindenkor helyi ordinarius által javaslatba.

== E lapok szerkesztőjét mélyen lesújtó családi gyász érte. Forrón szeretett anyja: özv. Á g o s t o n Ignáczné szül. B u z á t h Helena f. hó 8-dikán reggel, hosszas betegeskedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után az Urban elhunyt. Gyermekéi a legjobb anyát, a mélyen vallásos, erényekben gazdag, példás életű, művelt lelkű nőt siratják benne. Legyenek a fiui kegyelet ezen sorai az ő emlékének szentelve. Béke hamvaira.

* **Az országos képzőművészeti társulat** f. hó 12-ikén tartotta közgyűlését I p o l y i Arnold besztercebányai püspök ur ő execa elnöklete alatt, ki nagyérdekű, programmszerű beszéddel nyitotta meg az ülést. A négy nyomtatott ivre terjedő beszédből kiemeljük azon örvendetes tény constataását, hogy nem csak a művészet s műpártolás emelkedett hazánkban, de egyuttal a társulat anyagi helyzete is. A társulatnak közel kétezzer tagja van, s bár még mindig százezer forintnál többre megy adóssága, ezzel szemben félmilliót jóval fölülmaladó tőke áll. Hangsúlyozza a képzőművészeti akadémia felállításának szükségét, melyen kívül még első rangú fontossággal bír a művészet foglalkoztatása; »mert, ugymond, valódi nemzetelenes bűn, a hazai művészet elleni merénylet volna a hazai öröket nem méltányolva, külföldiekhez folyamodni.« Megemlíti, hogy a budavári koronázási, a kassai dom, a bártfai gót egyháznak a vallásalap költségéből engedélyezett helyreállítása, Schulek és Steindl kitűnő építészeink tervezete szerint, tetemesen halad előre, sőt a budavári koronázási egyháznak Storno által készült belső díszítési tervei is immár elfogadtattak. Ő maga, Ipolyi a turócz-szentmártoni gót egyház XIV. századi érdekes szent és történeti fal-képeit, az azokat borító mészkéreg lefejtésével igyekezett helyreállítani. Tervben van a jaaki, máriafávi templomok, a vajdahunyadi vár s a pécsi bazilika helyreállítása. Templomaink közül a ferenczvárosit Lotz és Than, az egrit Szoldatics Ferencz fal-festményekkel látták el s a főváros palotájának nagy termében Lotz az allegorikai festmények egész sorát alkotta meg. Wodianer Albert Gyomán kitűnő egyházat építtetett, Eger város hölgyei pedig Székely által Eger vára osztromát örökítették meg.

A műkiállítás látogatásából bejött eddig rendszeren 4—6000 forint, a mult évben 12,000 forintnál nagyobb volt a jövedelem.

Eladatott magyar művészek műveiből 18,172 frt, külföldi művészek műveiből 15,233 frt áru mű. E napokban érkezik kiállításunkra diadalmas utján Munkácsynak ama műremeke, Krisztus Pilátus előtt, melyről a külföldi műkritika egyhangulag elismerte, hogy a XIX. század nagy művészete ennél nagyobbat nem alkotott. Munkácsy nevét csak egy Michel Angelo és Rafael mellett lehet méltón említeni. De Munkácsy nem csak művész, ő hű hazafi is. Ezután kiemeli az elnök, hogy a mult évben 2 pártfogó, 11 alapító s 300 rendes tag lépett a társulatba. Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd után Harkányi Frigyes meleg szavakban köszönetet mondott az elnöknek, ki mindenkinél többet tett a társulat előmozdítása végett. A jövő évre előirányoztatott 79,491 frt 80 kr bevétel, s 58,602 frt 50 kr. kiadás. Ez utóbbiból műlapok készítésére s művásárlásra 13,000 frt, pályadíjakra 1600 frt, műtárlatra 9000 frt, kamatra s tőketörlesztésre 11,642 frt 50 kr, olvasó-szoba berendezésére 1600 frt, Munkácsy mellszobrára 500 frt. A társulat vagyona az előirányzat szerint 537,685 frt 80 kr., melyből a két házra esik 464,476 frt 94 kr. Ezzel szemben az adósság 125,928 frt 53 kr s vagyonszaporodás 30,383 frt 42 kr.

Tiszteletbeli tagokul, elnök ajánlatára, egyhangu éljenzéssel megválasztottak: Munkácsy Mihály, Ráth György kir. táblai tanácselnök s a társulat volt igazgató választmányának elnöke, Du Sommerard E. a párisi képzőművészeti társulat elnöke és Portaels I. festőművész, a brüsszeli kir. akadémia igazgatója. Ezután megválasztották a választmány s az ülés déli 12-órakor véget ért.

* **Kitüntetés.** H u b a y Jenő genialis hegedű-művész hazánkfia a belga király f. hó 7-ikén kelt leirattal kinevezte a brüsszeli kir. zeneakadémia első hegedűtanári állására. Elődjei e tanszéken a világhírű Beriot, Vieuxtemps és Wieniawsky voltak. Hubay Jenő jelenleg csak 23 éves.

* **Halálozás.** V ör ö s m a r t y Mihályné szül. Csajághy Eleonora, nemzetünk nagy költőjének özvegye, f. hó 13-ikán szeszass szenvedés után életének 56. évében meghalt. Béke hamvaira! T ö m ö r y Á g o s t J e n ő, a budapesti Schopper J. G. czég főnöke, széles körökben ismert, köztiszteletben állott nagytekintélyű nagykereskedő, f. hó 11-én 68 éves korában elhunyt. A megboldogult ft. dr. Schopper György roznói püspök ur ő méltóságának testvére volt. Az ő. v. f. n.

* **Értesítés.** A Jézus sz. Gyermeksége művének magyarországi igazgatósága ő eminentiájának kegyes engedélye és akarata folytán, jelenleg C s o l n o k o n (u. p. Dorogh. Eszterg. megye) van, s az igazgató továbbra is ft. Lováky Antal csolnoki plébános h. úr lesz. Miért is az illető helyi igazgató urak, valamint a kegyes jótévedők mindennemű társulati ügyben hozzá sziveskedjenek fordulni; ő tőle fogják a társulati kiadványokat az érdekeltek rendszeren uton és időben megkapni; valamint a társulati egyéb cikkeket is.

* **A káromkodás** ellen alakult imaegylet tagjainak száma, Magyarországon örvendően szaporodik. Jelenleg 7191 tagja van. Szívvel ajánljuk az egylet terjesztését. Felvilágosítással vagy tanácsal szolgál az egylet főigazgatósága Pannonhalmán, u. p. Győr-Sz.-Márton.

* **Az angol birodalom** területén van 10 millió katolikus, 17 érsek és 100 püspök kormányzása és 10,000 áldozár lelki vezetése alatt. — **Az iskola-növérek** legújabb schematismusa szerint ezen apácza-rendnek Európában és Amerikában 321 háza van 2400 tanítónővel, kik 70,000 nótanítványt oktatnak. A rend árva- és menedékházaiban pedig 9000 növendéket tartanak és ápolnak; a rend jelenlegi főnöknője Wiedemann Cortona Mária,

ki Münchenben él. — **New-Yorkban**, hivatalos statisztikai kimutatás szerint, ez év elején összesen 4101 magyar lakott. — **Siket-némák intézete** összesen 364 van a földön, összesen mintegy 25,000 tanítvánnyal. — **Brieux kath. hittérítő** Tibetben a dalai láma agyonkövezette.

— **R. J.** urnak Bécs. Cantu Világtörténelmének bolti ára 50 forint, melyből készpénz fizetés mellett 25% rabatt engedtetik. Előfizetési áron többé nem adható.

IRODALOM.

— **Az „Uj magyar Sion”** egyház-irodalmi folyóirat januáriusi füzeté a következő tartalommal jelent meg: Hittani csodabogarak, Herkó Pátertől. — A hittani pálya és papnöveldék Franciaországban, Freeska A.-tól. — Levél Chinából, Ürge Ignácztól. — Hegyi séták, Várnaitól. — Irodalom és művészet. — Vegyesek.

— **A „Jézus szent szívének hírnöke”** februáriusi füzetében a következők vannak: Jézus szent szívéhez (költemény). — A szent szív ájtatosság mivolta. — Sordévol grófnő. — Jézus szent szívének irodalma. — A mai kor nevelése. Februáriusi főmáshandék. — Mellékletül a »Jézus szent szívének diadala korunkban« című munka 8-ik iva.

— Megjelent s beküldetett: **Nagybójtai szent beszédek.** Irta Ujlaki (Wayand) Géza, révkomáromi káplán. Külön lenyomat a »Jó pásztor« 1882. évi folyamából. Komárom, Ziegler Károly könyvnyomdájából, 1882. Nagy 8-rét, 1—79 lap. Ára 40 kr. A jövedelem a r.-komáromi r. kath. népiskola javára fordítatik.

MINDENFÉLE.

A városnevek azonossága az Egyesült-Államokban példátlan s a postakezelésben nem kis zavarokra ad okot. 16 Berlin és 1 Neu-Berlin, 2 Brema és 2 Neu-Brema, 6 Braunschweig és 1 Neu-Braunschweig, 4 Drezda, 6 Frankfurt, 19 Hannover és 4 Mannheim, 3 Minden és 9 Wien van. Hát még hány azonos angol, francia, olasz, svéd, dán és orosz városnév fordul elő! Ha valaki levelet ír Amerikába, s azt akarja, hogy az biztosan eljusson a címzett kezébe, pontosan jelölje meg az államot és a grófságot (county), melyben az illető város fekszik.

Valami Mozart nevű ember. A »Leipziger Zeitung«-ban 1782-ben a következő nyilatkozat jelent meg: »Valami Mozart nevű ember vakmerősködött »Belmonte és Constanze« drámámat opera-szövegül felhasználni. Ezennel ünnepélyesen tiltakozom ezen jogsértés ellen s fentartom magamnak a további eljárást. Bretzner Frigyes Kristóf.« — Vajjon álmódta-e Bretzner, midőn e sorokat írta, hogy az ő vigjátékai már rég a feledésnek lesznek átadva, míg Mozart alkotásai halhatatlanok maradnak?

Eredeti házassági ajánlat. Gróf X., ki hatvan éves, szereti Y. Elza kisasszonyt, ki alig husz éves. Azon napon, midőn kezét megkérte, így szólt hozzá: »Én nagyon öreg vagyok, kegyed nagyon fiatal, kedves kisasszony! Akar-e az én özvegyemmé lenni?«

Ujévi kívánatok Chinában. Ujévkor szerencsét kívánni jó barátoknak és rokonoknak Chinában már évszázadok óta szokásban van. E célra üdvkivánó jegyeket használnak, melyek meglehetősen nagyok s jelképileg fejezik ki a boldogsághoz chinai nézet szerint legszükségesebb és legfontosabb három dolgot. E három

dolog: egy örökös, egy államhivatal és hosszú élet, — egy gyermek, egy mandarin és egy hattyu által van kifejezve, mely utóbbi a hosszú életnek symboluma. A gratuláló jegyekhez Chinában, közelebbi ismerősök között ajándékok is vannak mellékelve, melyek nyaláncságból, czukorkákból, jó theából és különösen szép gyümölcsből, a vagyonosabbaknál pedig ékszerekből, elefánt-csontművekből és ruhának való selyem-kelmékből is állanak.

Tréfás kérdés. Melyik szó hangzik sebesebben, ha egy szót tagot teszünk hozzá? *qqqqqqqq*

Vigasztaló. »Tanulj csak szorgalmasan, fiam, mondá a nagyapa unokájának, azután pap leszsz és én még meg fogom érni azt az örömet, hogy te fogsz engemet eltemetni.«

Öszinteség. Augier, francia drámaíró dolgozószobájának ajtaján a következő felirat van: »Azok, kik látogatni jönnek, megtisztelnak, azok kik nem jönnek, nagy örömet szereznek nekem.«

Társulati Értesítő.

A Szent-István-Társulat

folyó hó 19-ikén tartott választmányi ülése.

	frt.	kr.
Munkay János garamfalvi plébános	3	15
Váraday Ferencz németvári plébános	18	90
Billmann Márton főgymnasiai igazgató	44	10
Hamary János erdőkövesdi plébános	22	5
Gödér István rozsnói gymnas. tanár	18	90
Demjén Imre kolozsvári könyvkereskedő	77	60
Ferenczy Bertalan esperes, nagykállói pléb.	9	45
Hannay Gábor faddi plébános	9	45

Hirdetés.

A „Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület”

évi rendes közgyűlését

1882. évi február hó 27-én délután 3 órakor fogja megtartani Budapesten, saját helyiségében (egyetem-utca 2. szám.)

Tárgyai:

- 1) Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés az 1881. évi üzletéről.
- 2) A mérleg és tiszta jövedelem iránti határozathozatal.
- 3) Igazgatósági előterjesztés az elnöknek vezérigazgatói minőségben leendő nyugdíjaztatása iránt.
- 4) A társaság elnökének és 8 igazgatósági tagnak megválasztása és az elnök javadalmazásának megállapítása.
- 5) Az alapszabályok módosítása az életbeléptetendő záloglevél-üzlet indokából.
- 6) Igazgatósági előterjesztés.

Mely közgyűlésre a t. e. részvényesek azon figyelemzetéssel hivatalnak meg, hogy az alapszabályok 15 §-a értelmében csak oly részvényes gykorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1881. december 31-éig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig a társaság főpénztáránál még le nem járt részvényeivel együtt letételt.

Az igazgatóság.

456

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest, 1882. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencz-terc Athenaeum-épület).